

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۹۶۳۴

چاپ اول

۱۳۹۴

INSO

19634

1st.Edition

2015

فناوری اطلاعات - مخابرات و تبادل اطلاعات
بین سامانه‌ها - اتصالات متقابل چندنقطه‌ای
جفت پیچیده شده

Information technology -
Telecommunications and
information exchange between systems -
Twisted pair multipoint interconnections

ICS: 35.100.10

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به‌عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین‌شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به‌عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به‌عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کد کس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی‌شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به‌منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سامانه‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گران‌بها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« فناوری اطلاعات- مخابرات و تبادل اطلاعات بین سامانه‌ها- اتصالات متقابل چندنقطه‌ای جفت

پیچیده شده »

رئیس:

محمد خانلی، لیلی
(دکترای مهندسی کامپیوتر)

سمت و / یا نمایندگی

دانشگاه تبریز

دبیر:

جاودانی، بهاره
(فوق لیسانس مهندسی برق - الکترونیک)

شرکت معیار آزمای ارس

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

اخیار، شهاب
(فوق لیسانس شیمی فیزیک)

اداره کل استاندارد استان آذربایجان
شرقی

اسماعیل زاده، سحرناز

(لیسانس مهندسی فناوری اطلاعات)

کارشناس

فایند، یونس

(لیسانس مهندسی فناوری اطلاعات)

شرکت مخابرات استان آذربایجان
شرقی

ختان، مهدی

(فوق لیسانس مهندسی برق - الکترونیک)

دانشگاه تبریز

محمدی لامع، محمدباقر

(فوق لیسانس مهندسی فناوری اطلاعات)

شرکت ریزکاران

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران
۵	پیش گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۲	۲ مراجع الزامی
۳	۳ اصطلاحات و تعاریف
۶	۴ نمایش نمادین یک مدار تبادل
۷	۵ پیکربندی اتصال
۸	۶ بار بر روی رسانه چندنقطه‌ای
۹	۶-۱ مشخصات بارگذاری d.c.
۱۱	۶-۲ بارگذاری a.c.
۱۱	۷ قطبیت و مراحل مهم
۱۱	۸ مشخصات ژنراتور
۱۱	۸-۱ ولتاژ مدار باز V_0
۱۱	۸-۲ ولتاژ متعادل کننده:
۱۲	۸-۳ ولتاژ خروجی پایان یافته
۱۲	۸-۴ زمان صعود tv
۱۲	۹ مشخصات گیرنده
۱۲	۹-۱ حساسیت ورودی
۱۳	۹-۲ تعادل ورودی
۱۳	۱۰ آزمایش‌های حالت خطا
۱۳	۱۰-۱ مدار کوتاه ژنراتور
۱۳	۱۰-۲ محدودیت جریان ژنراتور
۱۳	۱۱ محدودیت‌های محیطی
۱۴	۱۲ سازگاری اجزا
۱۸	پیوست الف (اطلاعاتی) یادداشتهای راهنمایی کننده و توضیح‌دهنده
۲۴	پیوست ب (اطلاعاتی) راهنمایی اندازه‌گیری بارگذاری a.c.

پیش گفتار

استاندارد « فناوری اطلاعات- مخابرات و تبادل اطلاعات بین سامانه‌ها- اتصالات متقابل چندنقطه‌ای جفت پیچیده شده » که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط شرکت معیار آزمای ارس تهیه و تدوین شده است و در سیصد و هفتاد و سومین اجلاس کمیته ملی استاندارد فناوری اطلاعات مورخ ۱۳۹۴/۰۱/۱۸ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن‌ماه ۱۳۷۱، به‌عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط موردتوجه قرار خواهد گرفت؛ بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO/IEC 8482:1993, Information technology - Telecommunications and information exchange between systems - Twisted pair multipoint interconnections

فناوری اطلاعات- مخابرات و تبادل اطلاعات بین سامانه‌ها- اتصالات متقابل چندنقطه‌ای جفت پیچیده شده

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد ملی مشخص کردن موارد زیر است:

۱-۱

ویژگی‌های متوسط فیزیکی برای:

- اتصالات داخلی جفت پیچیده شده چندنقطه‌ای در فناوری شبکه ۲ سیمه یا ۴ سیمه به‌منظور فراهم آوردن قابلیت انتقال داده‌های به ترتیب نیمه دوتایی یا دوتایی؛
- یک انتقال سیگنال باینری و دو جهت سامانه‌های نقاط انتهایی به هم پیوسته؛
- طراحی الکتریکی و مکانیکی کابل‌های شاخه سامانه نقطه انتهایی و کابل‌های ترانک^۱ متداول که ممکن است به طول ۱۲۰۰ متر هم برسند؛
- اندازه‌های مؤلفه‌های ژنراتورهای از نوع مدار به هم پیوسته و گیرنده‌های درون سامانه‌های نقاط انتهایی؛
- نرخ انتقال سیگنال‌ها تا میزان حداکثر ۱۲/۵ Mbit/s متغیر است؛

۲-۱

مشخصات و اندازه‌های مؤلفه‌های الکترونیکی تعریف‌شده همخوانی نزدیکی با مشخصات جفت‌های پیچیده شده ارائه‌شده در نسخه V.11 توصیه ITU-T^۲ دارند.

۳-۱

این استاندارد ملی یک اتصال کامل فیزیکی را توصیف نمی‌کند و دارای هیچ‌کدام از مشخصات یک اتصال عامل ازجمله موارد زیر نیست:

- تعداد داده‌های مبادله شده و مدارهای کنترل؛
- نوع، اندازه و تخصیص سنجاق سامانه نقطه انتهایی و متصل‌کننده‌های شاخه کابل‌های اصلی؛
- رمزگذاری داده‌ها و سیگنال‌های ورودی؛
- روابط زمانی بین سیگنال‌ها بر روی مدارهای تبادل؛
- چگونگی انتقال هم‌زمان و غیر هم‌زمان؛
- کیفیت سیگنال برای انتقال و دریافت.

---

۱ - سیم‌های بین مراکز

۲ - بخش استاندارد سازی اتحادیه بین‌المللی مخابرات

۴-۱

این استاندارد ملی شرایط خاص محیطی از جمله جدا سازی گالوانیکی، دخالت الکترومغناطیسی (EMI)^۱، دخالت بسامدهای رادیویی (RFI)^۲ و ایمنی انسان را مشخص نمی‌کند. این موارد می‌تواند موضوع یک اصلاحیه در آینده باشد.

۵-۱

این استاندارد ملی در مرحله اول تعیین‌کننده مشخصات قطعات است. این استاندارد برای ارتباط رضایت‌بخش بین عملکردها در تمامی پیکربندی‌های ممکن به اندازه کافی تصریح شده نیست. این مسئولیت مجریان است که اطمینان حاصل کنند که پیکربندی موردنظر آنها، امکان یک ارتباط رضایت‌بخش بین عملکردها را فراهم خواهد آورد.

۶-۱

این استاندارد بین‌المللی با هر نوع مجموعه مشخصات عملکردی و مشخصات محیطی اضافه بر سازمان قابل ترکیب شدن است تا بتواند پاسخگوی ملزومات انتقال عملی داده‌ها در زمینه شبکه‌های محلی یا گسترده باشد.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن موردنظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آنها موردنظر است.

1-2 ITU-T Recommendation V.11:1988, Electrical characteristics for balanced double-current interchange circuits for general use with integrated circuit equipment in the field of data communications.

---

1 - electromagnetic interference

2 - radio frequency interference

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد ملی تعاریف ذیل به کار برده می شوند:

۱-۳ مدار تبادل متوازن^۱

یک مدار تعادل که از دو هادی و یک ولتاژ حالت متغیر برای انتقال سیگنال ها استفاده می کند.

۲-۳ نسبت رد شدگی حالت مشترک (CMRR)^۲

برای مدارهای تبادل متوازن، این نسبت برابر است با حاصل تقسیم V_{cm} بر ولتاژ حاصل شده عرضی V_{tr} (مانند ولتاژ حالت متغیر). این نسبت معمولاً برحسب واحد دسی بل به صورت زیر بیان می شود:

$$CMRR = 20 \log \frac{V_{cm}}{V_{tr}}$$

۳-۳ ولتاژ حالت مشترک^۳

نصف جمع برداری ولتاژهای بین هر هادی یک مدار تبادل متوازن و زمین یا هر مرجع ولتاژ بیان شده است.

یادآوری- این ولتاژ ممکن است یک سیگنال انتقال یافته (دریافت شده) یا یک نوفه مداخله کننده باشد. در مورد اخیر، این ولتاژ عموماً برابر با ولتاژی که برخی مواقع از آن با عنوان ولتاژ حالت مشترک یاد می شود و ممکن است (در یک حالت مشترک) در نتیجه القاء و یا اختلاف پتانسیل با مرجع زمین بین دو انتهای یک جفت مدار تبادل وجود داشته باشد نیست.

۴-۳ افت مکالمه متقابل^۴ (نزدیک به انتها)

برای دو مدار تبادل به کار رفته برای انتقال در جهت های مخالف هم برابر با یک نسبت است که با واحد دسی بل بیان می شود و برابر است با حاصل تقسیم ولتاژ انتقال یافته بر روی یک مدار تبادل بر ولتاژ حاصل شده (مکالمه متقابل) در نقطه انتهایی دریافت کننده مدار تبادل دیگر.

۵-۳ افت مکالمه متقابل (انتهای دور)

برای دو مدار تبادل به کار رفته برای انتقال در جهت یکسان، برابر با یک نسبت است که با واحد دسی بل بیان می شود و برابر است با حاصل تقسیم ولتاژ انتقال یافته بر روی یک مدار تبادل بر ولتاژ حاصل شده (مکالمه متقابل) در نقطه انتهایی دریافت کننده مدار تبادل دیگر.

۶-۳ ولتاژ حالت متغیر^۵

عبارت است از تفاضل برداری ولتاژهای بین هر یک از هادی های یک مدار تبادل متوازن و زمین یا مرجع ولتاژ ذکر شده.

یادآوری- برای ولتاژ حالت متغیر معمولاً عنوان ولتاژ حالت عرضی به کار برده می شود.

---

1 - Balanced interchange circuit
2 - Common mode ejection ratio
3 - Common mode voltage
4 - Cross-talk loss
5 - Differential mode voltage

۷-۳ شرایط محیطی^۱

به مشخصه‌های محیط فیزیکی یا الکترونیکی اطلاق می‌شود، مانند EMI، میدان‌های مغناطیسی اختلاف پتانسیل زمین، ارتفاع، دما و غیره که ممکن است با توجه به مدارهای تبادل DTE یا DCE، کاربری را تحت تأثیر قرار دهد.

۸-۳ جدا سازی گالوانیک^۲ (قیراندود)

وجود یک عنصر غیر هادی است که با توجه به رسانایی ولتاژ حالت مشترک، بین تجهیزات نگه‌دارنده یک ژنراتور و تجهیزات نگه‌دارنده یک گیرنده یک مدار تبادل قرار می‌گیرد.

۹-۳ ژنراتور (مولد)

مؤلفه‌ای از مدار تبادل که منبع سیگنال انتقال یافته است.

یادآوری - به جای اصطلاح ژنراتور، اصطلاح درایور (محرک) نیز به کار می‌رود.

۱۰-۳ ولتاژ متعادل کننده ژنراتور

مؤلفه d.c. نصف جمع برداری بین هر یک از هادی‌های ژنراتور مدار تبادل متوازن و سیگنال مرجع زمین آن است.

یادآوری - مؤلفه d.c. نصف جمع برداری ولتاژها برابر با میانگین حسابی ولتاژهای d.c. در بالا است.

۱۱-۳ سیگنال زمین

عبارت است از ولتاژ مرجع سیگنال ژنراتور یا گیرنده.

۱۲-۳ زمین

ولتاژ مرجع ایجادشده توسط مؤلفه‌های هادی که در مجاورت تجهیزات شامل ژنراتور یا گیرنده دارای مسیر هادی به زمین هستند.

یادآوری - زمین عموماً یکسان و مترادف با زمین قاب، یا زمین ساختمان، یا زمین محافظت‌کننده است.

۱۳-۳ اختلاف پتانسیل زمین

عبارت است از اختلاف بین پتانسیل زمین سیگنال ژنراتور و گیرنده‌ی یک مدار تبادل.

پتانسیل تنها در صورتی با تفاضل در اختلاف پتانسیل زمین برابر است که سیگنال زمین، هم در ژنراتور و هم در گیرنده، به زمین متصل باشد.

۱۴-۳ نوفه القاء شده^۳

یک ولتاژ مداخله‌گر است که از طریق القای الکترومغناطیسی از جریان‌های موجود در سایر هادی‌ها به درون یک مدار تبادل معرفی می‌شود.

---

1 - Environmental conditions

2 - Galvanic isolation

1- Induced noise

برای مدارهای تبادل متوازن، ولتاژهای تهییج شده عموماً در حالت مشترک ظاهر می‌شوند.

۱۵-۳ مدار تبادل^۱

یک مدار، شامل یک ژنراتور، یک گیرنده و یک رسانه به هم متصل‌کننده که امکان تبادل سیگنال‌ها را از میان یک رابط فراهم می‌کند، مانند DTE/DTE، DTE/DCE، DCE/DCE.

۱۶-۳ نقطه تبادل^۲

یک نقطه در یک مدار تبادل که در آن مشخصات الکتریکی معین‌شده مدار به کار می‌رود و باید اندازه گرفته شود.

یادآوری- نقطه تبادل معمولاً خط علامت‌گذاری بین تجهیزات را تعیین می‌کند و معمولاً مکان یک اتصال رابط است.

۱۷-۳ گیرنده^۳

قسمتی از یک چرخه تبادل که امکان تشخیص سیگنال‌های مدار تبادل را در تجهیزات گیرنده فراهم می‌کند.

۱۸-۳ زمان صعود^۴

زمان موردنیاز برای ولتاژ سیگنال خروجی یک ژنراتور که از یک مقدار مشخصه یک حالت به مقدار مشخصه حالت بعدی تغییر کند.

از «زمان صعود» غالباً با عنوان زمان موردنیاز برای ولتاژ سیگنال تا بتواند بین ۱۰٪ و ۹۰٪ نقاط شکل موج عبور کند یاد می‌شود.

یادآوری ۱- زمان صعود معمولاً به بار وابسته است و معمولاً برای پایان یافتن یک آزمایش خاص مشخص می‌شود.

یادآوری ۲- برای ژنراتورهای غیر متعادل، از زمان موردنیاز برای تغییر از یک حالت «روشن» یا فعال به حالت «خاموش» یا غیرفعال در برخی مواقع با عنوان «زمان افت» یاد می‌شود.

۱۹-۳ شرایط محل^۵

عبارت است از شرایط محیطی برای یک محل مشخص.

۲۰-۳ مقاومت ولتاژ موج^۶

قابلیت یک مدار تبادل که بتواند بعداً این‌که در معرض موج‌هایی که دارای مقادیر حداکثری برابر با برخی مقادیر مشخص می‌باشند قرار گرفت عملکرد طبیعی خود را داشته باشد.

یادآوری- از مقاومت ولتاژ موج در برخی موارد با عنوان مصونیت موج یاد می‌شود.

1-Interchange circuit

2-Interchange point

3 - Receiver

4 - Rise time

5 - Site conditions

6 - Surge voltage resistance

۲۱-۳ ولتاژ موج

یک موج ولتاژ موقت که در نتیجه القاء یا پدیده‌ای دیگر که دارای مقادیر نسبتاً بالا و مدت‌زمان کوتاه است بر روی یک مدار تبادل پدید می‌آید.

معمولاً قابل‌پذیرش است که چنین موج‌هایی خطاها و سوء عملکردهایی را ایجاد کنند.

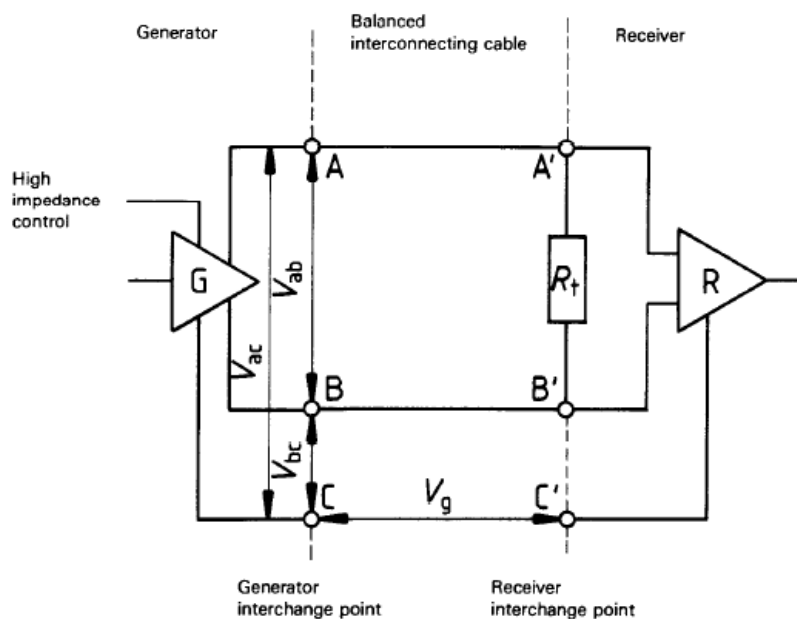
یادآوری - موج‌ها معمولاً باهدف کسب اطمینان از این‌که تجهیزات در اثر شرایط غیرمعمول خسارت نخواهند دید مشخص می‌گردند.

۲۲-۳ مدار تبادل نامتوازن^۱

یک مدار تبادل است که یک متصل‌کننده را به همراه یک هادی بازگرداننده دوم که معمولاً سیگنال زمین است به کار می‌برد و معمولاً توسط مدارهای متعددی به کار برده می‌شود.

۴ نمایش نمادین یک مدار تبادل

نمایش نمادین یک مدار تبادل در اصل به صورت ارائه‌شده در توصیه‌نامه ITU-T نسخه V.11 است هرچند ژنراتور توصیف‌شده در این استاندارد ملی دربرگیرنده یک کنترل اضافی برای قرار دادن وسیله در حالت فعال یا غیرفعال، حالت ولتاژ صفر با مقاومت بالا است. این قسمت اضافه‌شده در نمایش نمادین که در شکل ۱ ارائه‌شده است، نشان داده‌شده است.

شکل ۱ - نمایش نمادین از مدار تبادل

در شکل فوق:

V_{ab} = ولتاژ خروجی ژنراتور بین نقاط A و B

V_{ac} = ولتاژ ژنراتور بین نقاط A و C

V_{bv} = ولتاژ ژنراتور بین نقاط B و C

V_g = اختلاف پتانسیل زمین

R_t = مقاومت پایان کابل

A, B و A', B' = نقاط تبادل

C, C' = نقاط تبادل ولتاژ مرجع صفر (سیگنال زمین)

یادآوری ۱- دونقطه تبادل نشان داده شده‌اند. مشخصات خروجی ژنراتور، به‌استثنای هرگونه کابل متصل‌کننده در «نقطه اتصال ژنراتور» تعریف شده‌اند. مشخصات الکترونیکی که گیرنده باید به آن واکنش نشان دهد بدون مقاومت پایان کابل در «نقطه دریافت تبادل» تعریف می‌شوند.

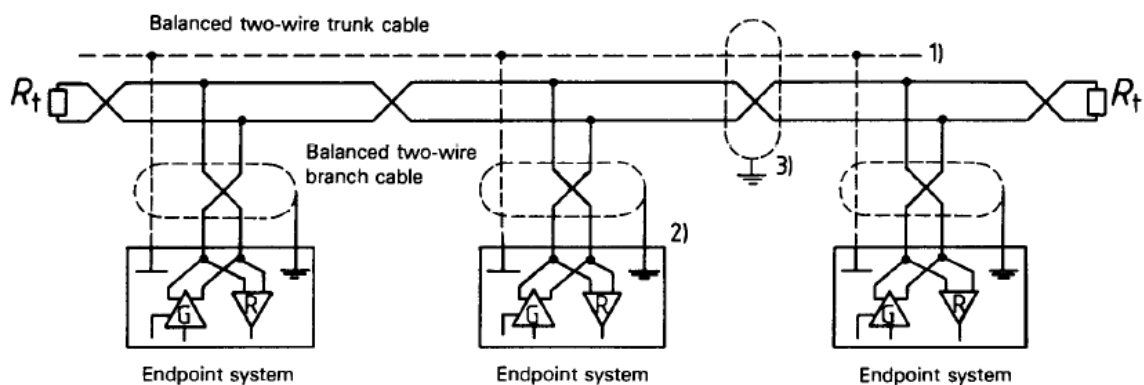
یادآوری ۲- در صورت وجود ملزومات نظارت‌های محلی، نقاط C و C' ممکن است به هم متصل شده و سپس به زمین محافظت‌کننده متصل شده باشند.

۵ پیکربندی اتصال

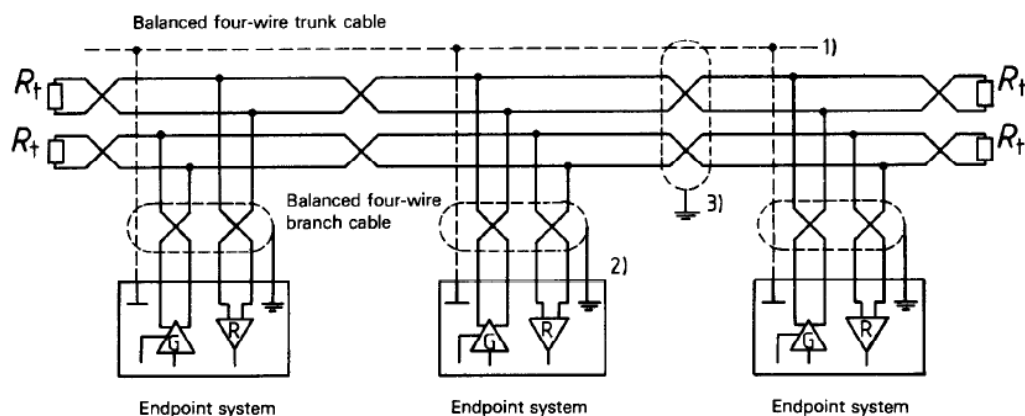
به‌طور کلی پیکربندی اتصال از یک کابل اصلی متعادل که ممکن است طولی به درازای ۱۲۰۰ متر داشته باشد و کابل‌های متعادل منشعب متعدد که هریک از آن‌ها یک سامانه نقطه انتهایی منفرد را به کابل تنه اصلی متصل می‌کنند، تشکیل شده است. نقاط اتصال کابل‌های منشعب باید به‌طور مناسبی بافاصله قرار بگیرند. یک کابل منشعب شده باید هر چه کوتاه‌تر نگه‌داشته شود و تحت هیچ شرایطی نباید بیشتر از یک متر طول داشته باشد.

کابل تنه اصلی متعادل باید در هر نقطه انتهایی با یک مقاومت پایان به پایان برده شود. این امر اندازه‌گیری بار ژنراتور یا گیرنده را که در بخش ۶-۱-۲ توضیح داده شده است تسهیل می‌کند. برای اتصال سامانه نقاط انتهایی کابل تنه اصلی، یک متصل‌کننده کابل‌های منشعب به کابل اصلی باید مورد استفاده قرار گیرد. اتصال‌دهنده‌ها در هریک از انتهاهای کابل تنه اصلی باید مقاومت‌های پایان را در خود جای دهد. در صورت وجود ملزومات محلی، کابل‌های متعادل شده ممکن است با حفاظ پوشانیده شوند. همچنین ممکن است ضروری باشد که این محافظت‌شدگی در سراسر اتصال داده‌های کابل تنه اصلی یا کابل‌های منشعب شوند گسترش یابد.

بسته به نوع عملیات چندنقطه‌ای، پیکربندی اتصال داخلی به‌صورت دوسیمه یا چهار سیمه ممکن است به‌کاربرده شود. به‌عنوان مثال شکل ۲ یک پیکربندی دوسیمه چندنقطه‌ای را برای انتقال داده‌ای نصف دوتایی نشان می‌دهد، درحالی‌که شکل ۳ یک پیکربندی چهار سیمه چندنقطه‌ای را برای انتقال داده‌ای نصف دوتایی، یا دوتایی نشان می‌دهد.

شکل ۲ - پیکربندی چندنقطه‌ای دوسیمه

شکل ۳ - پیکربندی چندنقطه‌ای چهار سیمه

یادآوری ۱- اتصال داخلی سیگنال زمین سامانه نقطه انتهایی، اختیاری است و بستگی به نظارت‌های محلی دارد.

یادآوری ۲- حفاظ کابل منشعب اختیاری است و زمانی که فراهم شده باشد، به سامانه نقطه انتهایی محافظت زمین که می‌تواند پیش‌تر به سیگنال زمین متصل شود متصل می‌شود.

یادآوری ۳- کابل تنه اصلی اختیاری است و زمانی که فراهم شده باشد، در یک مکان به محافظت زمین متصل می‌شود. ممکن است اتصال داخلی محافظ کابل تنه اصلی به محافظ کابل‌های منشعب ضروری باشد.

۶ بار بر روی رسانه چندنقطه‌ای

هر سامانه نقطه انتهایی نمایانگر یک بار بر روی رسانه چندنقطه‌ای است. همان‌طوری که در شکل‌های ۲ و ۳ نشان داده شده است، بار از یک ژنراتور غیرفعال و/یا یک گیرنده با سیم‌کشی مرتبط داخلی و یک کابل

منشعب داخلی تشکیل یافته است. مطابق با اصول انتقال داده نیمه دوتایی چندنقطه‌ای، در یک‌زمان مشخص، تنها یک ژنراتور در حالت فعال است.

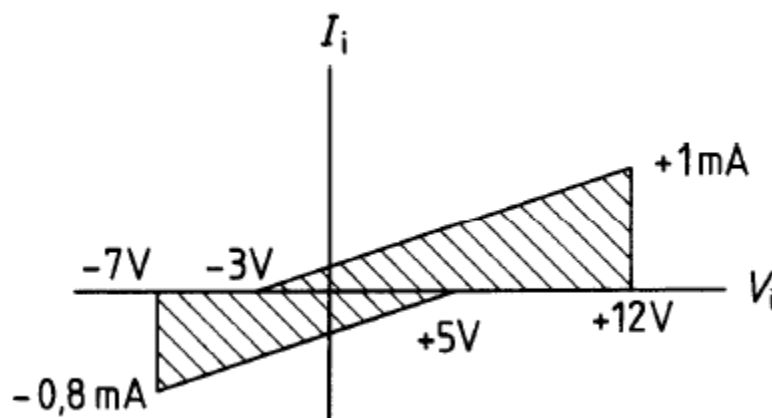
عملیات موفق مستلزم مشخص شدن بار در حالت‌های بارگذاری d.c. و بارگذاری a.c. است. برای بارگذاری d.c. مشخصات اجزاء دربندهای ۸ و ۹ به‌گونه‌ای انتخاب می‌شوند که یک ژنراتور فعال بتواند یک کابل تنه اصلی متصل‌کننده را که در هر نقطه انتهایی با مقاومتی بیشتر از 120Ω به پایان برده شده است و دارای ۳۲ به‌اصطلاح واحد بار (ULs) که نمایانگر تمام بار تمام سامانه‌های نقاط انتهایی است، تحریک کند. مقدار UL برابر ۱/۰ در بخش ۶-۱-۱ شرح داده شده است.

۱-۶ مشخصات بارگذاری d.c.

مشخصات بارگذاری d.c. جریان یک ژنراتور فعال را به یک مقدار عملی محدود می‌کند. به این دلیل برای اندازه‌گیری جریان یا ولتاژ یک واحد بار فرضی (UL) تعریف می‌شود.

۲-۶ تعریف UL (به شکل ۴ مراجعه شود)

مقدار یک UL به‌صورت یک جریان متغیر بین -0.8 mA و $+1 \text{ mA}$ زمانی که ولتاژ بین -7 V و $+12 \text{ V}$ متغیر است تعریف می‌شود. نمودار ولتاژ - جریان مربوطه در شکل ۴ نمایش داده شده است. محدوده ولتاژ، ولتاژ خروجی و ولتاژ متعادل‌کننده ژنراتور، ولتاژ حالت مشترک و ولتاژ داخلی گیرنده و ولتاژ منبع توان را مدنظر قرار می‌دهد.

شکل ۴ - محدوده جریان برابر با 1.0 UL

۳-۶ تعریف UL برای سامانه‌های نقاط انتهایی (به شکل‌های ۵ و ۶ مراجعه شود)

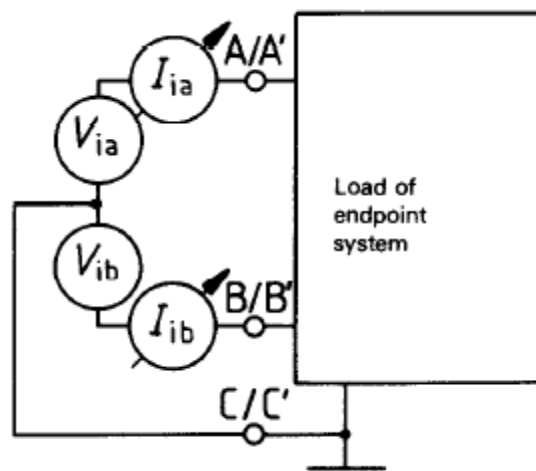
هنگام اندازه‌گیری مشخصات جریان یا ولتاژ در متصل‌کننده قطع‌شده کابل منشعب شده یا کابل تنه اصلی یک سامانه نقطه انتهایی، ژنراتور اندازه گرفته شده باید در حالت غیرفعال باشد. پیکربندی اندازه‌گیری در شکل ۵ نشان داده شده است. اندازه‌گیری جریان یا ولتاژ مطابقت دارد با ورودی دریافت‌کننده V.11 در نسخه V.11 توصیه‌نامه ITU-T. به‌عنوان مثال با ولتاژ V_{ia} (یا V_{ib}) که در محدوده -7 V و $+12 \text{ V}$ متغیر است، درحالی که V_{ib} (یا V_{ia}) در مقدار صفر نگه‌داشته شده است، جریان ورودی I_{ia} (یا I_{ib}) نتیجه شده باید

در محدوده هاشور خورده نشان داده شده در شکل ۴ باقی بماند. این اندازه‌گیری‌ها با منبع توان ژنراتور و/یا گیرنده در هر دو حالت «روشن» و «خاموش» به کار برده می‌شوند.

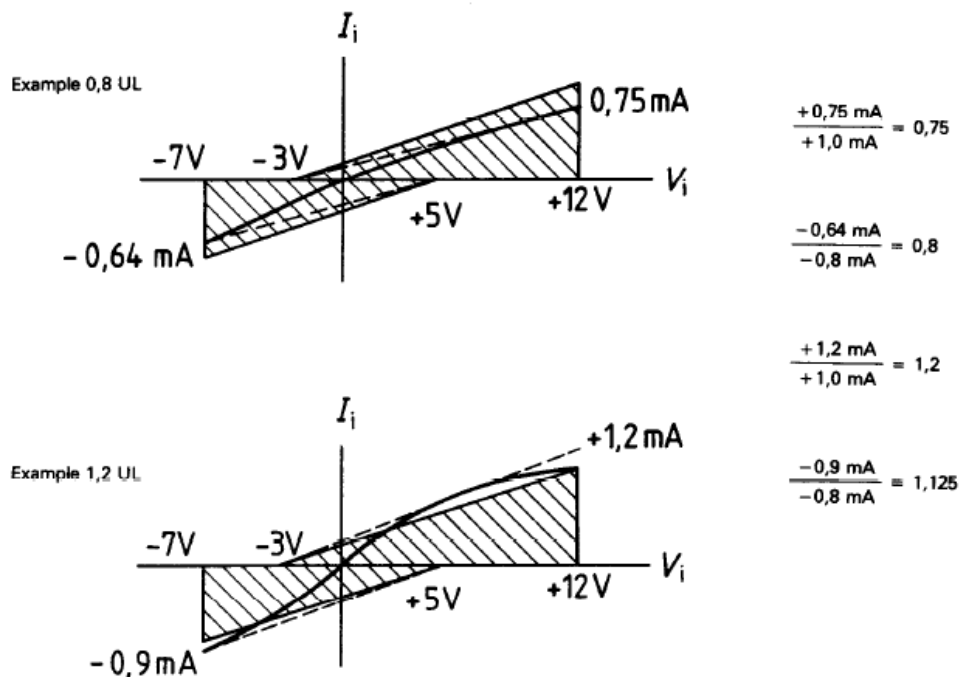
به منظور تعیین UL از روی اندازه‌گیری‌ها، باید درحالی که نقاط رهگیری 3 V و 5 V - نگه‌داشته شده‌اند، شیب کران‌های حدّ جریان یک UL، (به شکل ۴ مراجعه کنید) اصلاح بشوند تا به اندازه کمترین شیب مورد نیاز برسند تا بدین طریق بتوانند مشخصات جریان یا ولتاژ را کاملاً در برگیرند. در چنین شرایطی مقدار واقعی UL برابر است با بیشترین دو نسبت جریان واقعی به جریان یک UL در دو نقطه 7 V - و 12 V + (به دو مثال تعیین مقدار UL که در شکل ۶ نشان داده شده است مراجعه کنید).

شیب‌های جریان‌ها باید مثبت باشند تا احتمال نوسانات ناشی از مقاومت منفی را کم کنند.

هنگام افزودن تمام مقادیر UL اندازه گرفته شده، مجموع آن‌ها نباید از مقدار $32,0$ تجاوز کند.

شکل ۵- اندازه‌گیری ولتاژ یا جریان ورودی

شکل ۶- تعیین مقدار UL

۴-۶ بارگذاری a.c.

بارگذاری a.c بر روی رسانه چندنقطه‌ای کیفیت سیگنال دریافت شده را تحت تأثیر قرار می‌دهد. عوامل تعیین‌کننده از جمله مشخصات کابل، نوع رمزگذاری و ... وابسته به نوع به‌کارگیری هستند و بنابراین در خارج از محدوده این استاندارد ملی می‌باشند. هرچند راهنمایی‌هایی در پیوست ب ارائه شده است.

۷ قطبیت و مراحل مهم

قطبیت ژنراتور و مراحل اساسی گیرنده دارای رواداری‌های نزدیک‌تر از آنچه در نسخه ۷.11 توصیه‌نامه ITU-T مشخص شده است، می‌باشند.

جدول ۱ - سطوح قابل توجه اختلاف پتانسیل گیرنده

$V_{A^+} - V_{B^+} \leq -0.2V$	$V_{A^+} - V_{B^+} \leq +0.2V$	
MARK, 1	SPACE, 0	مدارهای داده
خاموش	روشن	مدارهای کنترل و زمان‌بندی

۸ مشخصات ژنراتور

اجزای ژنراتور در حالت فعال با مقاومت پایین با آزمایش‌های ذیل با استفاده از پیکربندی‌های اندازه‌گیری نشان داده شده در شکل‌های ۷ تا ۱۰ اندازه گرفته می‌شود. اجزا ممکن است از منبع توان مثبت با ریل منفرد به‌کاربرده شوند.

آزمایش‌ها برای هر یک از حالت‌های باینری که در آن‌ها برای نشان دادن مشخصات مقدار بزرگی ولتاژ به ترتیب هر دو علامت‌های $|V|$ و $|\bar{V}|$ به‌کاربرده می‌شوند انجام می‌گیرند.

۱-۸ ولتاژ مدارباز V_0

ولتاژی است که زمانی که مطابق شکل ۷ اندازه گرفته می‌شود باید بین مقادیر زیر قرار بگیرد. پایانه‌های خروجی:

$$A, B: 1.5V \leq |V_0| \text{ or } |\bar{V}_0| \leq 6.0 V$$

پایانه‌های A, C و B, C:

$$|V_{0a}| \text{ or } |V_{0b}| \text{ or } |\bar{V}_{0a}| \text{ or } |\bar{V}_{0b}| \leq 6.0 V$$

۲-۸ ولتاژ متعادل‌کننده V_{os}

ولتاژی است که زمانی که مطابق شکل ۸ اندازه گرفته می‌شود باید مابین مقادیر زیر قرار بگیرد:

مرکز بار و پایانه C :

$$0V \leq V_{os} \text{ or } \bar{V}_{os} \leq 3.0 V$$

حالت باینری، دیفرانسیل :

$$|V_{os} - \bar{V}_{os}| \leq 0.2 V$$

۳-۸ ولتاژ خروجی پایان یافته V_t

ولتاژی است که وقتی مطابق شکل ۹ با تغییر یافتن ولتاژ آزمایش V در محدوده $-7 V$ تا $+12 V$ اندازه گرفته می شود مقدار آن مابین مقادیر زیر باشد:
در پایانه های خروجی:

$$A, B: 1.5V \leq |V_t| \text{ or } |\bar{V}_t| \leq 5.0V$$

حالت باینری، دیفرانسیل:

$$|V_t| - |\bar{V}_t| \leq 0.2V$$

۴-۸ زمان صعود t_v

هنگام آزمایش کردن ولتاژهای برگشت علامت یا فاصله (V_{ss}) مطابق شکل ۱۰، زمان صعود و افت بین 0.1 V_{ss} و 0.9 V_{ss} بر روی پایانه های خروجی A و B باید به صورت زیر باشد:
$$t_r \leq 0.3 t_b$$

که در رابطه فوق داریم:

$$t_b = \text{زمان UI (فاصله واحد)}$$

$$|V_t - \bar{V}_t| = V_{ss}$$

ولتاژ حاصل شده به دلیل عدم تعادل بین مرکز بار و پایانه C باید به صورت زیر باشد:
$$V_t \leq 0.4 V \text{ peak - to - peak.}$$

۹ مشخصات گیرنده

اجزای گیرنده مطابق با پیکربندی های اندازه گیری نشان داده شده در شکل های ۱۱ و ۱۲ اندازه گرفته می شود.

یک مؤلفه که جوابگوی این ملزومات باشد منجر به حصول یک گیرنده اختلاف پتانسیل می شود که دارای یک مقاومت ورودی بالا، ناحیه گذر ورودی کوچک که مابین مقادیر $-0.2 V$ و $+0.2 V$ تغییر می کند و رواداری برای یک ولتاژ ورودی دوتایی که بزرگی آن از $5 V$ تجاوز نمی کند، است.

۱-۹ حساسیت ورودی (به شکل ۱۱ مراجعه شود)

محدوده مجاز ولتاژ ورودی $V_{A'}$ و $V_{B'}$ که در پایانه های ورودی A' و B' گیرنده پدیدار می شوند و با توجه به پایانه C' گیرنده اندازه گرفته می شوند باید مابین $-7 V$ و $+12 V$ باشد. برای هرگونه ترکیب ولتاژهای ورودی

گیرنده که در این محدوده مجاز می‌باشند، گیرنده باید حالت باینری (دودویی) مطلوب را با یک ولتاژ ورودی متغیر اعمال شده $\pm 0.2 \text{ V}$ یا بیشتر در نظر بگیرد.

۲-۹ توازن ورودی (به شکل ۱۲ مراجعه شود)

مشخصات ولتاژ یا جریان ورودی متعادل گیرنده و ولتاژهای بایاس داخلی باید به گونه‌ای باشد که وقتی که یک اختلاف پتانسیل V_{R3} به بزرگی $\pm 0.4 \text{ V}$ از طریق مقاومت‌های به هم متناظر برابر با 1500Ω به هر یک از پایانه‌های ورودی اعمال می‌شود، همان‌طور که در شکل ۱۲ نشان داده شده است درحالی‌که ولتاژهای ورودی V_{R1} و V_{R2} بین -7 V و $+12 \text{ V}$ تغییر می‌کنند، گیرنده در حالت باینری مطلوب باقی بماند. زمانی که قطبیت V_{R3} معکوس می‌شود، حالت باینری متضاد با آن باید در شرایط یکسان باقی بماند.

۱۰ آزمایش‌های حالت خطا

به منظور اطمینان حاصل کردن از اینکه به دلیل شرایط خطای سیگنال هیچ خطایی روی نمی‌دهد، اجزا باید بر طبق پیکربندی‌های اندازه‌گیری نشان داده شده در شکل‌های ۱۳ تا ۱۴ آزمایش شوند.

۱-۱۰ مدار کوتاه ژنراتور (به شکل ۱۳ مراجعه شود)

یک ژنراتور نباید هیچ‌گونه خسارتی را که ناشی از ایجاد شدن مدار کوتاه بین پایانه‌های A و B باشد، متحمل شود.

۲-۱۰ محدودیت جریان ژنراتور (به شکل ۱۴ مراجعه شود)

حداکثر جریانی که از هر طریق به ژنراتور می‌رسد زمانی که مطابق با شکل ۱۴ آزمایش می‌شود و درحالی‌که ولتاژ آزمایش V در محدوده -7 V و $+12 \text{ V}$ تغییر می‌کند نباید از 250 mA تجاوز کند. این معیار نباید به عنوان یک ضرورت تعبیر شود بدین معنی که یک ژنراتور باید قادر به تولید منبع 250 mA باشد. در صورتی که ژنراتورهای دوگانه (منبع تغذیه) یک جریان را ایجاد می‌کنند، ژنراتور اضطراری^۱ نباید به یک جریان مرگب با مقدار متجاوز از 250 mA امکان بروز بدهد. (برای اطلاعات بیشتر در مورد درگیر شدگی ژنراتورها، به بخش الف-۴ در پیوست الف مراجعه شود.)

۱۱ محدودیت‌های محیطی

به منظور به کار گرفتن یک مدار تبادل متوازن که نرخ ارسال داده‌های آن تا 12.5 Mbit/s است، شرایط زیر اعمال می‌شوند:

ولتاژ حالت مشترک کلی در هر نقطه‌ای از مدار تبادل باید در محدوده -7 V تا $+12 \text{ V}$ باشد.

ولتاژ حالت مشترک در گیرنده بدترین حالت ترکیب موارد زیر است:

الف) اختلاف پتانسیل ژنراتور یا گیرنده و زمین (در شکل ۱، V_g را ببینید)

ب) ولتاژ نوفه که به صورت تصادفی در جهت طولی بین پایانه‌های A' یا B' گیرنده و نقاط اتصال کابل به ژنراتور که عبارت‌اند از نقاط A، B و C به هم متصل شده ایجاد شده است.

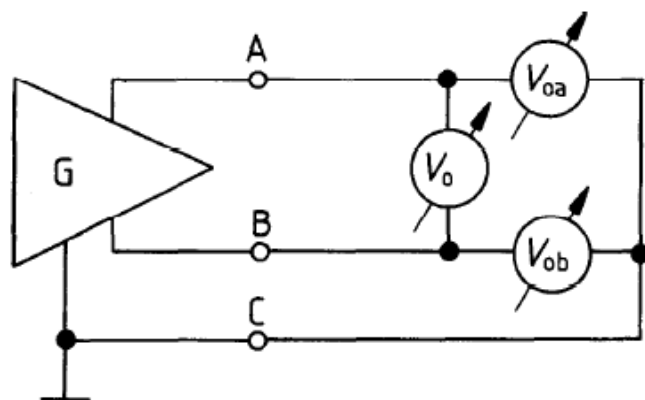
پ) ولتاژ تعادل ژنراتور V_{os}

۱۲ سازگاری اجزا

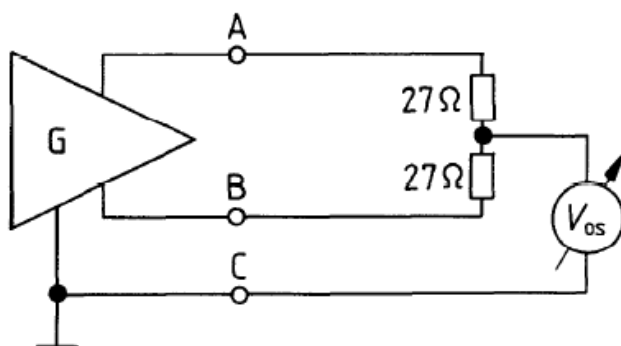
ژنراتورها و گیرنده‌ها که الزامات این استاندارد ملی را برآورده می‌کنند، ملزومات نسخه V.11 توصیه‌نامه ITU-T را نیز برآورده خواهند کرد.

جدول ۲ - سازگاری با نسخه V.11 توصیه‌نامه ITU-T

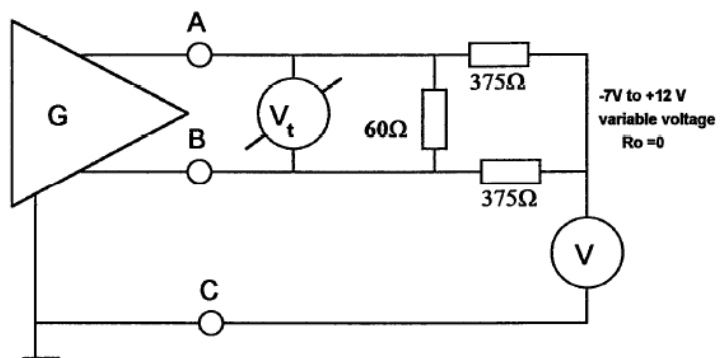
مشخصات	ISO/IEC 8482	نسخه V.11 توصیه‌نامه ITU-T
ژنراتور و گیرنده		
منبع تغذیه	مثبت	مثبت و /یا منفی
حالت مشترک	-7 V to + 12 V	-7 V to + 7 V
ژنراتور		
مدارباز	$\leq 6.0V$	$\leq 6.0V$
خروجی پایان‌یافته	1.5 V to 5.0 V/54 Ω	2.0 V to 6.0 V/100 Ω
متعادل‌کننده	$\leq 3.0 V$	$\leq 3.0 V$
اختلاف علامت/مکان	$\leq 0.2 V$	$\leq 0.4 V$
زمان صعود و افت	$\leq 0.3 UI$	$\leq 0.1 UI$
عدم تعادل	مشخص نشده است	$\leq 0.4 V p/p$
مدار کوتاه	مشخص نشده است	$\leq 150 mA$
محدودیت فعلی	$\leq 250 mA$	مشخص نشده است
گیرنده		
حداقل حساسیت	$\pm 200 mV$	$\pm 300 mV$
محدوده حساسیت	-7 V to + 12 V	-10 V to + 10 V
عدم تعادل	$\pm 400 mV$	$\pm 720 mV$
بایاس داخلی	$\leq 5.0 V$	$\leq 3.0 V$
تشخیص خطا	مشخص نشده است	۳ نوع

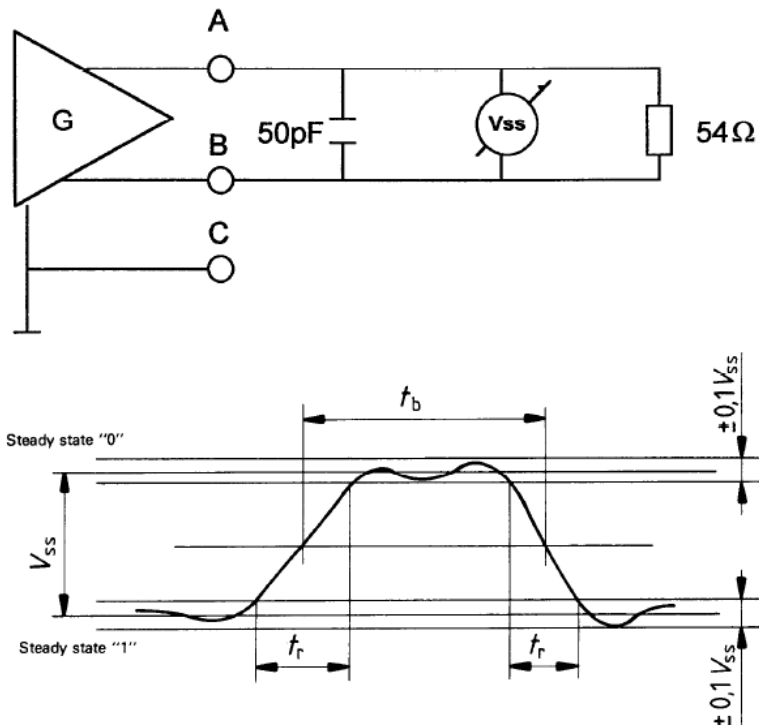
شکل ۷ - اندازه‌گیری ولتاژ مدار باز

شکل ۸ - اندازه‌گیری ولتاژ متعادل

شکل ۹ - اندازه‌گیری ولتاژ خروجی پایان یافته

شکل ۱۰ - اندازه‌گیری زمان صعود

که در شکل فوق داریم:

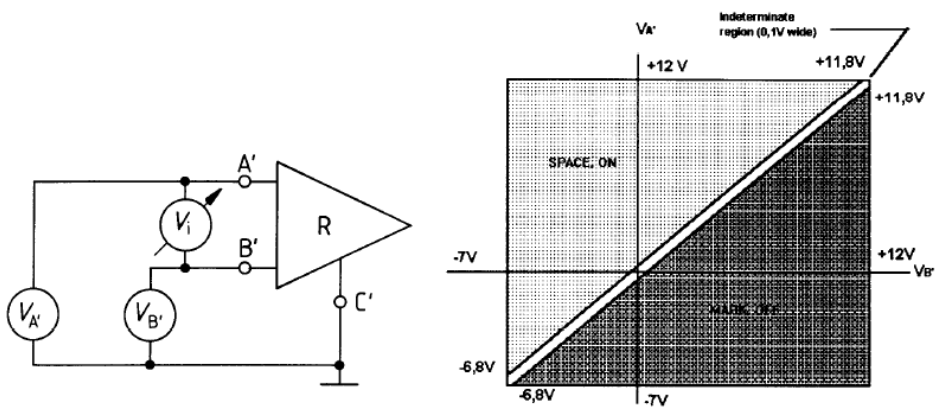
$t_r = \text{زمان صعود}$

$t_b = \text{مدت زمان فاصله واحد در نرخ قابل کاربرد فرستادن داده‌ها}$

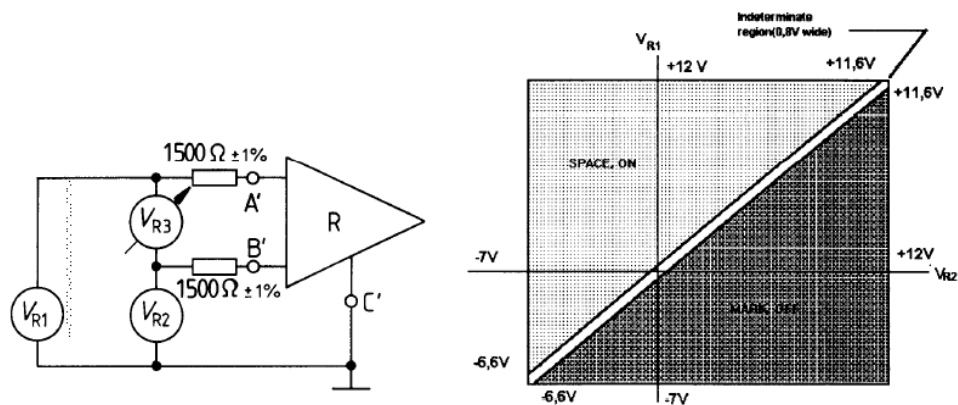
$t_r < 0.3 t_b$

$V_{ss} = \text{اختلاف در ولتاژ حالت ثابت}$

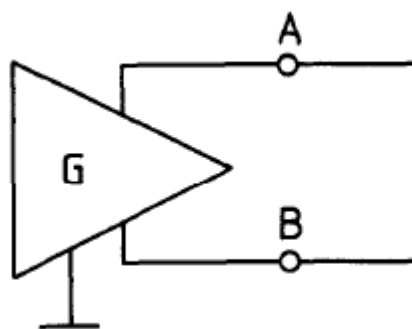
$V_{ss} = |V_t - \bar{V}_t|$

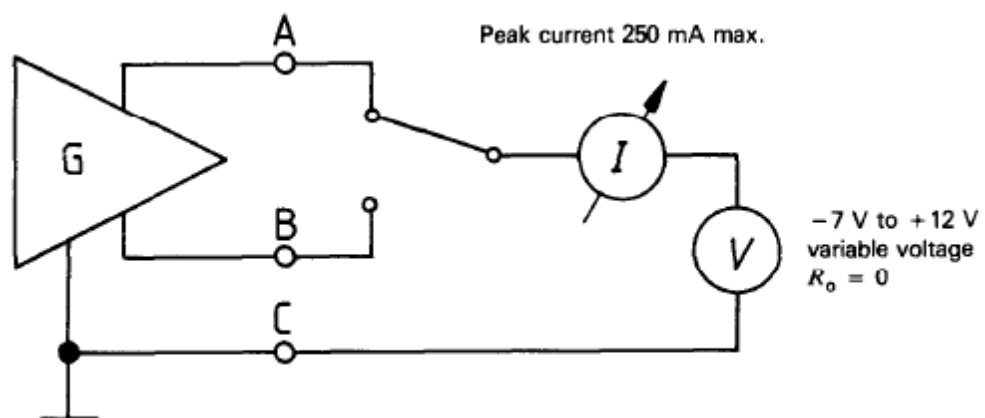
شکل ۱۱ - محدوده ولتاژ ورودی

شکل ۱۲ - اندازه‌گیری تعادل ورودی

شکل ۱۳ - آزمایش اتصال کوتاه ژنراتور

شکل ۱۴ - آزمایش رقابت ژنراتور

پیوست الف (اطلاعاتی) یادداشت‌های راهنما و توضیحی

در به‌کارگیری ژنراتورها و گیرنده‌های شرح داده‌شده در این استاندارد ملی، به موارد زیر باید توجه شود:

الف - ۱ به‌کارگیری به‌دوراز خطا

طراح یک سامانه که از این ژنراتورها و گیرنده‌ها استفاده می‌کند باید یک حالت ممکن را که در آن تمام ژنراتورها ممکن است در حالت غیر فعال باشند، در نظر بگیرد. تحت چنین شرایطی هیچ‌گونه حالت مشخصی برای هیچ گیرنده‌ای قابل نمی‌تواند در نظر گرفته شود. طراح باید آمادگی لازم برای رویارویی با چنین شرایطی را با استفاده از توافق‌نامه (آیین‌نامه) یا مدنظر قرار دادن سایر اصول اجتناب از خطا که خارج از محدوده این استاندارد ملی است، فراهم کند.

الف - ۲ ابزارآلات اتصال داخلی

کابل به‌کار رفته لزوماً استاندارد نیست، هرچند راهنمایی که در ذیل می‌آید، برای انتخاب کابل به‌منظور استفاده در برخی کاربری‌های خاص ممکن است مفید باشد. پارامترهای مفیدی که انتخاب کابل را تحت تأثیر قرار می‌دهند عبارت‌اند از:

نرخ ارسال داده‌ها با توجه به واحد فاصله UI؛

حداقل ولتاژ سیگنال که باید در گیرنده حاضر شود؛

حداکثر اعوجاج قابل قبول سیگنال؛

طول موردنیاز کابل؛ (به بخش ۵ مراجعه شود).

UI برای هر سیگنال حداقل زمان بین انتقال‌های سیگنال را معین می‌کند و بنابراین برابر است با زمانی که هر سیگنال در اختیار دارد تا به حالت ثابت نهایی خود برسد. اگر قبل از بروز انتقال بعدی سیگنال حالت ثابت نهایی خود را کسب نکند، انتقال برای گیرنده به‌صورت جابه‌جاشده در زمان ظاهر خواهد شد و سیگنال دچار «اعوجاج بین نمادها» خواهد شد. در انتخاب کابل، ارتباط بین UI و زمان صعود سیگنال در سامانه نقطه انتهایی دور باید در نظر گرفته شود.

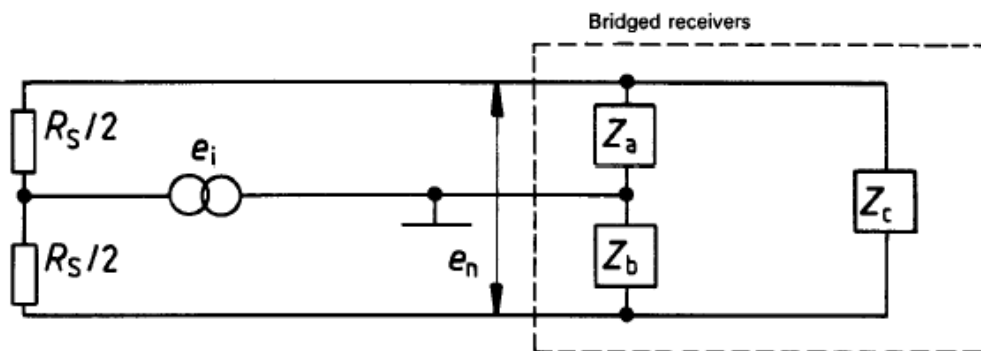
حداقل ولتاژ سیگنال که برای گیرنده ظاهر می‌شود باید برابر یا بزرگ‌تر از بدترین آستانه مجاز گیرنده باشد. هر نوع ولتاژ ورودی بیش از این مقدار به‌عنوان حاشیه اطمینان است. مقدار حاشیه اطمینان لازم در یک سامانه به مدنظر قرار دادن نوفه، نرخ خطای مجاز و مقدار اعوجاج مجاز سیگنال بستگی خواهد داشت. به‌منظور تعیین مشخصات کابل، طراح باید در ابتدا در مورد مقدار ولتاژ گیرنده که مطلوب است که با در نظر گرفتن بدترین حالت گیرنده ارائه شود تصمیم بگیرد.

اعوجاج سیگنال یک اندازه‌گیری تغییر مکان در زمان است که در مقایسه با یک رویداد فوری ایده آل مانند انتقال داده‌ها، انجام می‌گیرند. برخی تجهیزات دارای رواداری اعوجاج بیشتر از سایرین می‌باشند. دانستن

حداکثر اعوجاج مجاز برای یک کاربری معلوم، یک ورودی ضروری اضافی را برای تعیین کردن نوع کابل متصل کننده داخلی فراهم خواهد کرد.

الف - ۳ تداخل و توازن

مستعد بودن یک شبکه برای تداخل، چه به صورت نتیجه القاء الکترومغناطیسی یا به صورت جفت شدگی خازنی به رسانه، به صورت بخشی، با عدم تعادل مقاومت ظاهری نسبت به زمین تعیین می شود. فرض کردن جفت شدگی تداخل به هر یک از دو رسانه برابر است، بزرگی مؤلفه تداخل که مابین رسانه ها پدید می آید عموماً از طریق عدم تعادل مقاومت نسبت به زمین تعیین خواهد شد. در یک انتهای یک کابل (جفت) یک ژنراتور فعال و در انتهای دیگر آن ژنراتورها و گیرنده های غیر فعال متعددی را که به کابل مورد نظر اتصال یافته اند در نظر بگیرید. با چشم پوشی کردن از سیگنال خروجی ژنراتور، پیکربندی چنین اتصالاتی به طور تقریبی به صورت زیر خواهد بود:

که در آن داریم:

R_s ، در فرکانس های بالا عبارت است از مقاومت مشخصه کابل و در فرکانس های پایین عبارت است از مقاومت حلقه کابل؛

Z_a ، Z_b و Z_c عبارتند از مقاومت های مطابق با همه ترکیب های گیرنده های به هم اتصال یافته؛

e_i عبارت است از دامنه سیگنال تداخل کننده، به صورتی که در یک انتهای کابل برای زمین به نظر می رسد در حالی که انتهای دیگر آن به صورت اتصال کوتاه به زمین متصل شده است؛

e_n عبارت است از مؤلفه تداخل رسانه به رسانه که در نتیجه عدم تعادل مقاومت حاصل می شود.

باید توجه شود که یک ژنراتور فعال از هر یک از دو رسانای کابل مقاومت پایین تری نسبت به زمین فراهم می کند و بنابراین در فرکانس های پایین یک ولتاژ حالت مشترک در انتهای متصل به گیرنده کابل به صورت ولتاژ به زمین با مقاومت منبع برابر با $R_s/4$ پدیدار خواهد شد. (برای هر یک از رسانه ها مقاومت $R_s/2$).

برای مدار معادل نشان داده شده، مقاومت مورد نظر عبارت است از نسبت ولتاژ تداخل داخل حالت مشترک به ولتاژ نوفه حاصل شده در رسانه، e_n یا:

$$\text{Bal} = 20 \log \frac{e_j}{e_n} - \text{and, for } G_s = 1/R_s \text{ and } Y_x = 1/Z_x,$$

$$\frac{e_j}{e_n} = \frac{(2G_s + Y_a)(2G_s + Y_b) + Y_c(4G_s + Y_a + Y_b)}{2G_s(Y_b - Y_a)}$$

Let: $Y_b - Y_a = Y_d$, and assuming: $Y_a \leq G_s$, $Y_b \leq G_s$, and $Y_c \leq G_s$

همان طوری که ممکن است برای پیکربندی متداول باشد، تقریب زیر به دست می آید:

$$\frac{e_j}{e_n} = \frac{2G_s}{Y_d}$$

این رابطه بیان می کند که تعادل پیکربندی با اختلاف حاصل شده در قسمت ورود به زمین (Y_d) برای دو پایانه ورودی گیرنده های متصل شده، به طور معکوس متناسب است. همچنین بیان می کند که این تعادل اساساً از قسمت ورود به زمین حالت متعادل گیرنده ها ($Y_a + Y_b$) مستقل است. تعادل باید تا حداقل بیشینه فرکانس سیگنالی که گیرنده ها به آن واکنش نشان خواهند داد در نظر گرفته شود. در صورتی که واکنش گیرنده ها به سیگنال ها در محدوده مگاهرتز گسترش یابد، اختلاف های کوچکی در حد چند پیکو فاراد (10^{-12} فاراد) در ظرفیت الکتریکی نسبت به زمین از دو پایانه ورودی گیرنده می تواند عدم تعادل چشمگیری ایجاد کند. به عنوان مثال ۱۰ گیرنده که هریک دارای اختلاف ظرفیت الکتریکی (نسبت به زمین) برابر با ۱۰ پیکو فاراد که متصل شده اند به یک کابل با مقاومت ۱۲۰ اهم، در فرکانس ۱۰ مگاهرتز به یک تعادل در حد ۱۰ دسی بل منجر خواهند شد. در فرکانس های بالاتر (به عنوان مثال ۵۰ مگاهرتز) به نظر خواهد رسید که پیکربندی یک رسانای متصل به زمین دارد.

الف - ۴ رقابت ژنراتورها

وقتی که دو یا بیش از دو ژنراتور به یک مدار تبادل یکسان متصل شده باشند، شرایطی بالقوه وجود دارد که در آن هر دو ژنراتورها به طور هم زمان در وضعیت فعال قرار گیرند. اگر یک ژنراتور (یا بیشتر) در حالی که ژنراتور دیگری در حالت اضطراری ایجاد جریان میکند، منبع جریان باشد، اتلاف انرژی بیشتر ممکن است درون المان تغذیه کننده یا اضطراری روی دهد، از آنجایی که چند ژنراتور برای انتقال جریان در یک مدار با یکدیگر رقابت می کنند از چنین شرایطی با عنوان رقابت ژنراتورها یاد می شود. از آنجایی که ملزومات سامانه ممکن است ایجاب کند که بیش از یک ژنراتور در آن واحد فعال باشد، پارامترهای ذکر شده در بخش آزمایش رقابت ژنراتورها (۱۰-۲) به گونه ای انتخاب شدند که یک محدودیت عملی بر استهلاک نیرو توسط ژنراتورها قابل اعمال باشد.

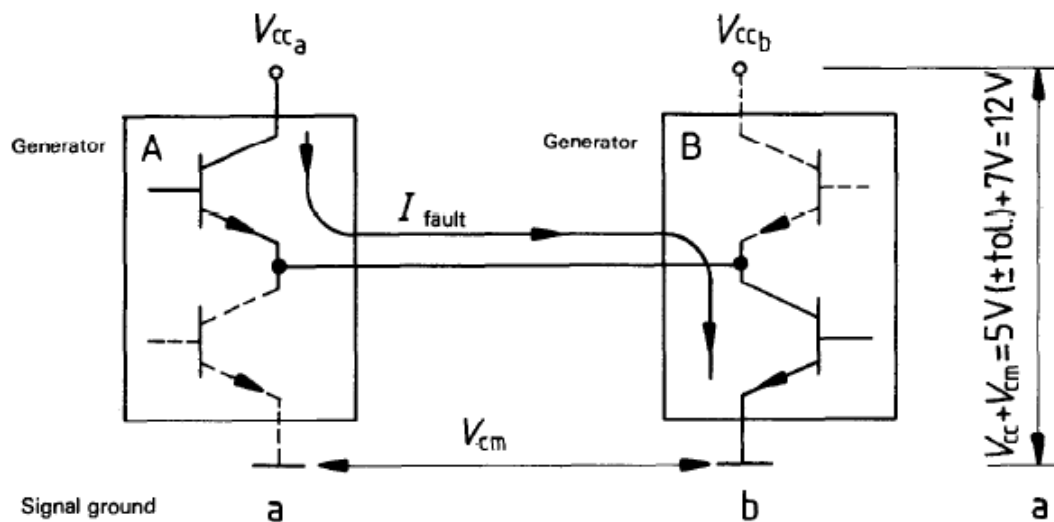
رقابت ژنراتورها تحت هر یک از یا تمامی سه شرط زیر روی خواهد داد:

- روشن شدن سامانه: وقتی که یک سامانه روشن می شود، یا مجدداً انرژی به دست می آورد، در طی فاصله از -مقداردهی اولیه، ممکن است چند ژنراتور در آن واحد فعال باشند.

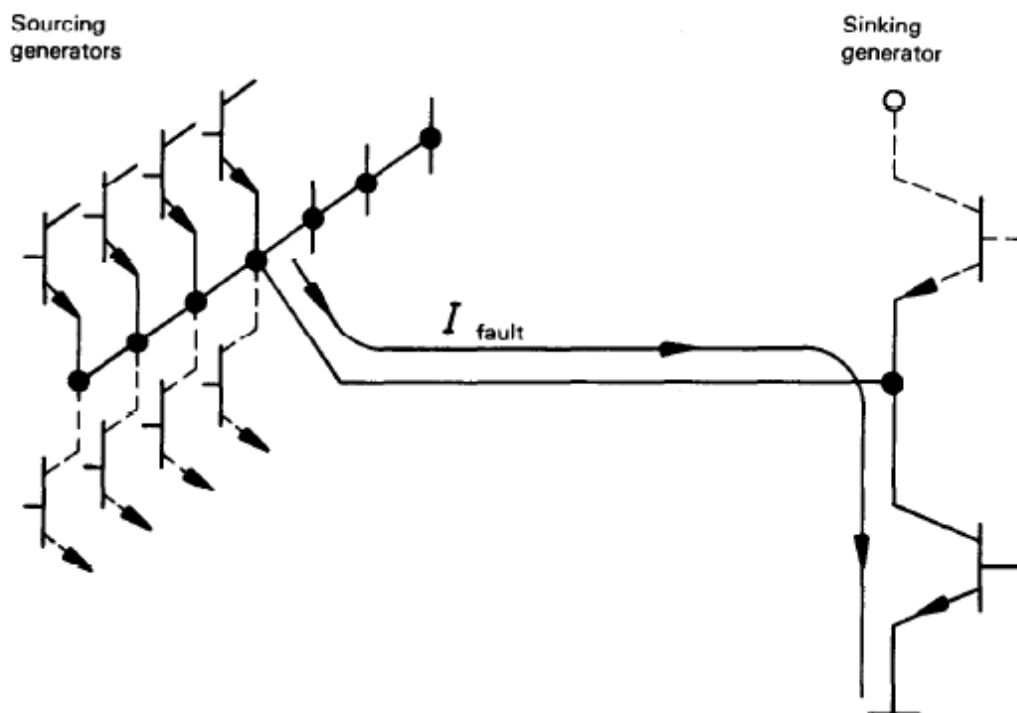
-خرابی سامانه: یک خرابی ممکن است چه در سخت‌افزار و چه در نرم‌افزار سامانه رخ دهد که ممکن است به رقابت ژنراتورها منجر شود.

-زبان برنامه‌نویسی سامانه: برخی زبان‌های برنامه‌نویسی خاص در سامانه‌ها ممکن است منجر به این شوند که زمانی که تغییر از یک انتقال به دیگر اتفاق می‌افتد، برای دوره‌های کوتاهی چند ژنراتور در آن واحد فعال باشند. همچنین زبان‌های برنامه‌نویسی دیگر ممکن است امکان بروز مراحلی را بدهند که یک مدار را برای رقابت به اشتراک می‌گذارند که این امر منجر به این می‌شود که در آن واحد چند ژنراتور فعال باشند. هرچند نهایتاً یک حالت خاص در به دست آوردن مدار موفق می‌شود که بدین طریق رقابت بین ژنراتورها پایان می‌یابد.

شاید سازوکار رقابت بین ژنراتورها در شکل‌های الف ۱- و الف ۲- به بهترین شکل ممکن توصیف شده باشد.

شکل الف ۱- رقابت ژنراتور با یک ژنراتور مولد (تغذیه‌کننده)

شکل الف - ۲- رقابت ژنراتور با ژنراتورهای چندگانه مولد

حالت نشان داده شده در شکل الف - ۱ دو ژنراتور را بر روی یک مدار انتقال نشان می دهد. ژنراتور A جریان مدار کوتاه خود را به ژنراتور اضطراری B تحویل خواهد داد. این وضعیت که با حضور احتمالی یک ولتاژ حالت مشترک (-7 V تا $+7\text{ V}$) بین دو ژنراتور بدتر می شود می تواند باعث شود که ژنراتور A پتانسیل بالقوه اضافی برای طراحی ژنراتور را مستهلک کند. به عنوان یک مثال، اگر جریان مدار کوتاه ژنراتور برابر با 250 mA باشد و ترکیب ولتاژ مولد و اختلاف پتانسیل حالت مشترک برابر 12 V باشد، ژنراتور A حدود 3 وات انرژی را تلف خواهد کرد (مستهلك خواهد کرد).

حالت نشان داده شده در شکل الف - ۲ شرایطی را نشان می دهد که در آن چندین ژنراتور جریان مدار کوتاه خود را به درون یک اضطراری هدایت می کنند. با بیرون آمدن ژنراتور اضطراری از حالت اشباع، ترکیب ولتاژ جمع کننده^۱ و حذف کننده^۲ به همراه جریان بزرگی که تولید می شود ممکن است قدرت اضافی در ژنراتور B ایجاد نماید. این امر ممکن است به نوع دوم خرابی منجر شود که همان اضطراری است.

هر دو حالت نشان می دهند که یک وسیله محافظت باید درون ژنراتور طراحی شود تا از هریک از حالت های خرابی پیشگیری به عمل آورد. دو تا از واضح ترین راه حل ها درون دسته بندی «محدود کردن جریان» و «خاموش کردن حرارتی» قرار می گیرند. هر چند راه حل مقابله با مسئله رقابت ژنراتورها ممکن است هر یک

1 - collector
2 - emitter

روش‌های «محدود کردن جریان»، «خاموش کردن حرارتی» یا ترکیباتی از این دو باشد ولیکن این ابزارآلات مانع استفاده از برخی دیگر از ابزارهای محافظت نمی‌شوند، البته تا زمانی که وسیلهٔ محافظت در درون ژنراتور قرار داشته باشد.

«محدود کردن جریان» با محدود کردن مقدار جریان تحت شرایط رقابت ژنراتور، به‌سادگی امکان استهلاک انرژی اضافی را درون ژنراتور از بین می‌برد. این وسیلهٔ محافظت دارای این مزیت است که برای مقابله با سازوکارهای ایجادکنندهٔ رقابت ژنراتورها می‌تواند به‌سرعت بازیافته شود. روش «خاموش کردن حرارتی» بازمان بازیابی اندک‌ش از شرایط رقابت بین ژنراتورها و قابلیت ذاتی خود برای حس کردن اضافه‌بار منبع تغذیه تنها در برابر جریان‌های بالا، مشخصاتی برعکس روش «محدود کردن جریان» را به نمایش می‌گذارد. زمانی که رقابت بین ژنراتورها وجود دارد، جریان‌های بالا باعث می‌شوند که انرژی درون مدار ذخیره شود. وقتی که ناگهان در جریان اختلالی ایجاد می‌شود، در سراسر مدار انتقال یک ولتاژ به شرح زیر ایجاد خواهد شد:

$$V = \frac{I_s Z_0}{2}$$

که در آن:

V ولتاژ ایجادشده برحسب ولت است؛

I_s جریان مدار کوتاه برحسب آمپر است؛

Z_0 مشخصه‌های مقاومتی کابل برحسب اهم است.

با محدودیت جریان به حداکثر 250mA، این ولتاژ برابر با 15 V خواهد بود. اگر چهار یا بیشتر از چهار گیرنده روشن باشند (جریان مدار تا 500mA) و اتفاق نامطلوب رخ دهد که در آن دو ژنراتور به حالت خاموش درآیند به‌گونه‌ای که اختلال جریان در مدار هم‌راستا باشند، آنگاه ولتاژ متغیر می‌تواند تا مقادیر بزرگ‌تری بالا رود. به طراح هشدار داده می‌شود که چنین احتمالی را در طراحی سامانه، در نظر بگیرد. ملزومات مشخص‌شده در بخش ۱۰ طراحی‌شده‌اند تا تنها زمانی که چنین اتفاقی روی می‌دهد عمل محافظت را انجام دهند.

پیوست ب

(اطلاعاتی)

راهنمایی اندازه‌گیری بارگذاری a.c.

بارگذاری a.c. بر روی رسانه چند نقطه‌ای که با ارتباط سامانه‌های نقاط انتهایی ایجاد شده است کار آیی انتقال را تعیین می‌کند. این بارگذاری در اکثر موارد وابسته است به پارامترهای کاربری از جمله، نوع رمزگذاری، نرخ ارسال داده‌ها و مشخصات کابل منشعب؛ بنابراین اندازه‌گیری‌های زیر تنها برای راهنمایی عمومی فراهم شده‌اند و ممکن است نیاز به اصلاح شدن داشته باشند تا برای اندازه‌گیری مطابق استانداردهای رابط کامل و کیفیت سیگنال مناسب باشند (بخش الف - ۱ را نیز در ضمیمه الف ببینید).

ب-۱ میرایی بازتاب (به شکل ب-۱ مراجعه شود)

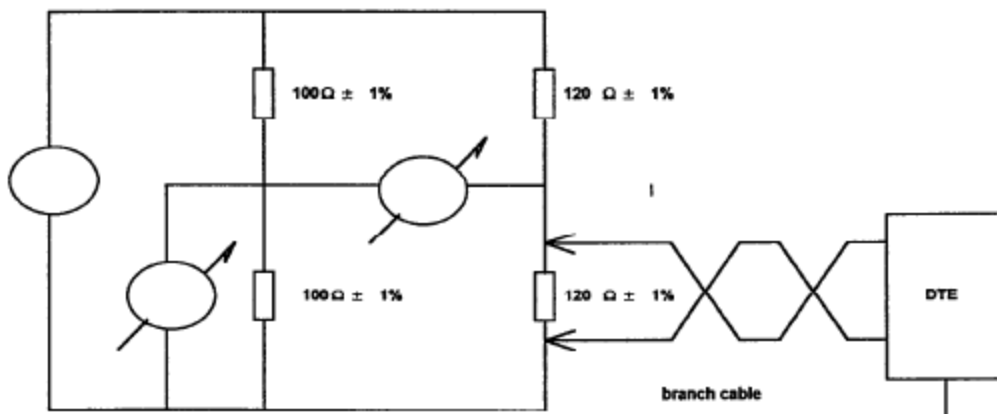
میرایی بازتاب یک سامانه نقطه انتهایی مرتبط برای محدوده فرکانس منطبق بر طیف اصلی انتقال، نباید کمتر از ۲۰ دسی بل باشد.

در متصل کننده کابل تنه اصلی یا کابل منشعب قطع شده یک سامانه نقطه انتهایی با استفاده از مقاومت آزمایش موازی برابر با ۱۲۰ اهم، اندازه‌گیری انجام گرفته است. پیکربندی اندازه‌گیری توصیه شده در شکل ب-۱ نشان داده شده است. در طی آزمایش هر ژنراتور درگیر با آزمایش در حالت فعال است.

ب-۲ دریافت اعوجاج سیگنال

دریافت اعوجاج سیگنال اندازه گرفته شده در متصل کننده کابل تنه اصلی یا کابل منشعب شونده پیوسته یک سامانه نقطه برای در نرخ ارسال داده به کاررفته انتهایی نباید از ۲۵ درصد تجاوز کند.

یادآوری - در حالت رسانه انتقال جفت پیچیده شده فرض می‌شود که الگوی اعوجاج وابسته خیلی خارج از محدوده اندازه‌گیری برگشت علامت یا مکان نیست.

$$aR = 20 \log \frac{U_1}{U_2} \text{ (in dB)}$$

شکل ب-۱ - اندازه‌گیری تضعیف بازتاب